

**Keuzespecial
examenvakken
mavo-XL**

**Kompaan College
2023-2024**

Inhoud

Inleiding	3
1. Waarom dit boekje?	4
2. Keuzes maken	5
2.1. Belangrijk? Ja & nee	5
2.2. Hoe maak jij je keuze?	5
2.3. Wie is belangrijk bij je keuze?	6
2.4. Wat moet je doen nadat jij je keuze hebt gemaakt?	6
2.5. Waar kun je informatie vinden?	6
3. Wat valt er te kiezen?	7
3.1. Algemene verplichte vakken	7
3.2. Het profieldeel	7
Dienstverlening en Producten (D&P) Techniek, Economie en/of Zorg & Welzijn	7
Stage	8
Dienstverlening & Producten Economie	9
Dienstverlening & Producten Techniek	9
Dienstverlening & Producten Zorg & Welzijn	9
3.3. Keuzevakken	9
3.4. Extra vak?	10
3.5. Doorstromen naar de havo	10
3.6. Wanneer kies je welk vak....?	11
3.7. Op naar het mbo	13
4. Vakken	14
4.1. Nederlands	14
4.2. Engels	14
4.3. Duits	15
4.4. Geschiedenis	15
4.5. Wiskunde	16
4.6. Rekenen	16
4.7. Economie	16
4.8. Biologie	17
4.9. Natuurscheikunde1 NASK 1	18
4.10. Natuurscheikunde2 NASK 2	18
4.11. Kunstvakken 2 (BTE)	19
4.12. Lichamelijke Opvoeding (Bewegingsonderwijs)	20
4.13. Loopbaanoriëntatie en -Begeleiding	20
Tot slot	20

Inleiding

Via deze keuzespecial willen wij leerlingen en hun ouders* informeren over de keuzemogelijkheden. Hoe? Lees snel verder!

Op 11 december is er een informatieavond voor leerjaar 3 MavoXL. De leerlingen (en ouders) ontvangen op deze avond de examenvakken special mavo-XL (digitaal) en het keuzeformulier. De decaan zal in de weken erna tijdens een (coach)uur nog toelichting geven over de keuzemogelijkheden.

De examenvakken special zal digitaal verzonden worden. Tijdens het driehoeksgesprek in januari bespreken we de keuze met leerling, coach en ouders.

Vragen?

Uiteraard is er de mogelijkheid om vragen te stellen aan de decaan tijdens een persoonlijke (online) afspraak. Hiervoor kunnen leerlingen en ouders zich aanmelden via [deze link](#).

* in deze special bedoelen we ouder(s)/verzorger(s)

1. Waarom dit boekje?

Voor je ligt de keuzespecial examenvakken 2024 van het Kompaan College!

Omdat jij dit schooljaar je examenvakken moet kiezen voor leerjaar 4 willen wij jou (en je ouders) goed informeren. Daarom is deze special gemaakt. Misschien weet je al precies welke vakken je wilt kiezen (of welk vak je wilt laten vallen 😊), maar misschien ook nog helemaal niet. We hopen in ieder geval dat deze special jou helpt bij het maken van een keuze voor een examenpakket dat bij jou past.

Wat kun je allemaal vinden in dit boekje?

Praktische informatie en een beschrijving van de vakken die jij kunt kiezen.

Moet ik de keuze alleen maken?

Nee jij hoeft de keuze niet alleen te maken. We helpen je graag. De coaches begeleiden je bij het maken van jouw vakkenpakketkeuze, maar ook zijn jouw ouders een belangrijke gesprekspartner. Samen met hen maak jij jouw keuze!

Belangrijk om te weten

- Voor alle keuzes geldt dat er alleen groepen worden samengesteld bij voldoende belangstelling en wanneer roosterteknisch mogelijk.
- Wil je na de mavo naar de havo maak dan een afspraak met de decaan om de mogelijkheden te bespreken.
- Ga in gesprek met de decaan indien jouw wensen afwijken van de mogelijkheden binnen de profielen. We gaan, waar mogelijk, op zoek naar een maakwerkoplossing. Hiervoor maak je vervolgens gebruik van de procedure van het maatwerkloket.

Je geeft je keuze aan door het invullen van een papieren formulier (keuzeformulier). Deze ontvang je via je coach.

Kom je er niet uit?

Ga in gesprek met je coach en/of de decaan. Zij helpen je graag verder👍.

Succes met het maken van jouw vakkenpakketkeuze!

Sandra Goulmy
Decaan Vorden& Zutphen

2. Keuzes maken

Keuzes maak je de hele dag: wat trek ik aan? Wat kies ik voor ontbijt? Hoe laat ga ik weg? Allemaal dagelijkse keuzes. Maar soms maak je keuzes voor langere tijd zoals bijvoorbeeld je middelbare school. Jij hebt (een paar jaar geleden) gekozen voor het Kompaan College, goed gedaan 😊, want goed kiezen is een kunst!

Hoewel je dus al ervaring hebt met keuzes maken, blijft kiezen voor de meeste leerlingen lastig. Voor veel volwassenen trouwens ook. Je staat nu voor de keuze van je examenpakket. Aan de ene kant een belangrijke stap in je loopbaan, maar zoals de opleiding voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) als zegt: het is voorbereidend. Dus er ligt nog niets vast!

2.1. Belangrijk? Ja & nee

Een vmbo-diploma geeft je recht op toelating tot opleidingen in iedere sector. Voor een aantal opleidingen zijn bepaalde vakken wel zeer gewenst of soms zelf verplicht. Bijvoorbeeld voor de technische opleidingen is het vak wiskunde als examenvak wel zeer gewenst, soms zelfs verplicht.

Als je al precies weet welke opleiding je wilt gaan doen, is het natuurlijk wel verstandig daar rekening mee te houden. Je vakkeuze kan een goede voorbereiding zijn voor je vervolgopleiding, maar dit is niet noodzakelijk. Als het vak dat je nu kiest ook belangrijk is bij je vervolgopleiding, zul je daar zeker gemak van hebben. Heb je het vak niet gekozen zul je in het mbo meer moeite moeten doen voor het vak. Je kunt door je keuze voor een bepaald examenpakket ook ontdekken of dit goed bij je past of dat je liever iets anders gaat doen.

2.2. Hoe maak jij je keuze?

Bij het maken van de keuze voor je examenpakket is het belangrijk rekening te houden met;

- **De vakken & je slaagkansen.** Je doet examen in de vakken die je nu kiest! Om de kans op het behalen van je vmbo-diploma te vergroten, kun je het beste kiezen voor vakken die jou nu het meest aanspreekt en/of waar je goed in bent!
- **Jouw kwaliteiten en talenten;** Weet jij waar je goed in bent of juist niet? Allemaal hebben we wel iets waar we in uitblinken. Het kan moeilijk zijn om dat te benoemen, bijvoorbeeld omdat je dat opschepperig vindt of omdat je er nog nooit zo over nagedacht hebt. Vaak hebben jouw kwaliteiten te maken met wat je leuk vindt om te doen. Welke kwaliteiten zou je kunnen inzetten voor later? Je kunt natuurlijk ook hulp vragen hierbij. Je ouders, familieleden en vrienden kunnen je hier vast bij helpen!
- **Je interesses;** wat vind je wel en niet leuk om te doen? Wat zou je graag willen doen? Waar liggen jouw interesses. Door op zoek te gaan naar deze antwoorden kun je ontdekken welk examenpakket het beste bij jou past.
- **Je beroeps / opleidingswensen;** Als je weet welk beroep of welke opleiding je na je vmbo wilt doen kan dat helpen bij het maken van je examenpakketkeuze. Het is echter niet noodzakelijk om te weten welke vervolgopleiding of welk beroep je wilt doen om een keuze te maken. Bij **Dienstverlening & Producten** ben je nog veel oriënteren binnen verschillende beroepenwerelden en ga jij ontdekken wat je leuk vindt en bij je past.
- **Jouw ervaringen;** Heb je al ervaringen met bepaalde vakken. Neem deze ervaringen dan mee bij het maken van je keuze!

2.3. Wie is belangrijk bij je keuze?

Deze examenpakketkeuze maak je niet alleen: jouw coach en je ouders willen je vast en zeker graag helpen. Je ouders kennen jou als geen ander en dat maakt dat zij je ook goed kunnen helpen bij het maken van een keuze. Je kunt bespreken welke beroepen & opleidingen bij welke vakken horen, wat je goed moet kunnen & kennen en welke ervaringen heb jij al hebt met de vakken.

Ken jij of kennen je ouders iemand met een beroep of opleiding dat jij interessant vindt, ga dan vooral een praatje maken met diegene om erachter te komen of het ook iets voor jou is!

2.4. Wat moet je doen nadat jij je keuze hebt gemaakt?

Wanneer jij je keuze voor jouw examenpakket hebt gemaakt,

- Vul je het (papieren) keuzeformulier in.
- Daarna lever je het ingevulde en ondertekende formulier in bij je coach.
- Formulier kwijt? Op de website van het Kompaan College (bij downloads) kun je het opnieuw downloaden.

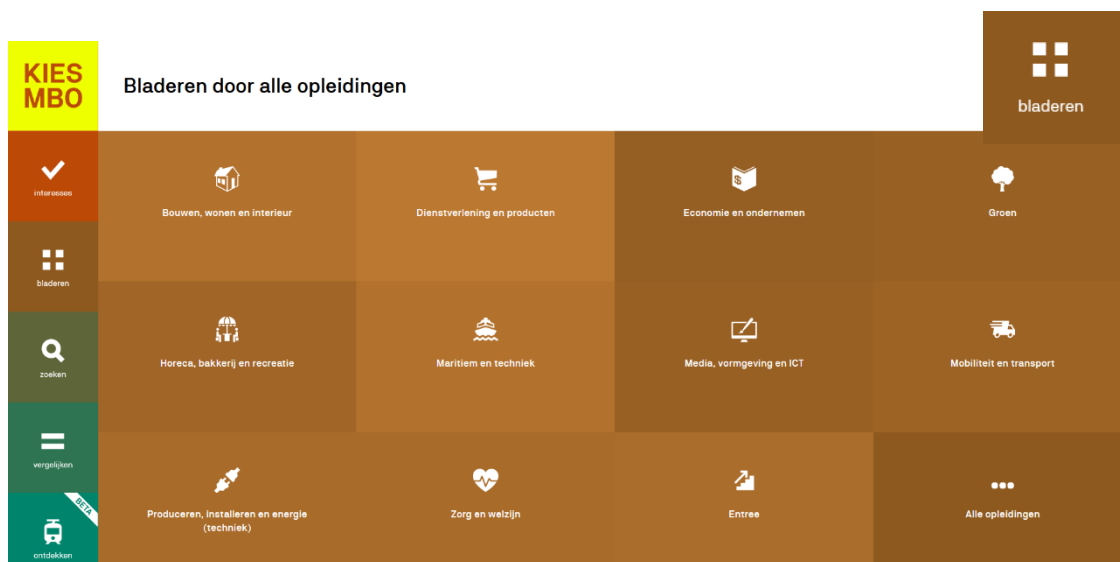
Het formulier moet uiterlijk 2 februari 2024 ingeleverd zijn. Via een wijzigingsformulier kan de keuze gewijzigd worden tot uiterlijk 1 maart 2024.

Tip: Vergeet niet je naam op het formulier te zetten!

2.5. Waar kun je informatie vinden?

Op de website: <http://www.kiesmbo.nl> kun je veel informatie vinden over de beroepen & opleidingen. Door te kiezen voor "bladeren" kun je een kijkje nemen bij de verschillende richtingen. Deze indeling is gelijk aan de profielen van het vmbo.

3. Wat valt er te kiezen?

In het onderstaande stukje geven we uitleg over het examenpakket. De termen die worden genoemd zijn de termen die door de overheid zijn bedacht. Om verwarring en misverstanden te voorkomen, gebruiken wij deze termen ook. Daar waar nodig verklaren we deze termen.

In de bovenbouw (leerjaar 3+4) van het vmbo bestaat het vakkenpakket uit;

- Algemene verplichte vakken
- Profieldeel
- Keuzevakken

3.1. Algemene verplichte vakken

Iedere vmbo-leerling doet examen (CSE centraal schriftelijk examen) in de vakken **Nederlands** en **Engels**. Daarnaast moeten alle leerlingen de vakken: **Bewegingsonderwijs**, **Kunstvakken CKV** en **Maatschappijleer** afronden met een 'Voldoende'. Ook werken leerlingen aan LOB (loopbaan oriëntatie en begeleiding) tijdens het coachuur. **Leerlingen die geen wiskunde hebben krijgen ook rekenen.**

*LET OP! **Maatschappijleer** rond je dit schooljaar al af! Dit cijfer telt mee voor je eindexamenlijst.*

Verplichte vakken

- ☒ Nederlands
- ☒ Engels
- ☒ Rekenen (voor leerlingen zonder wiskunde)
- ☒ Lichamelijke opvoeding / Bewegingsonderwijs
- ☒ Loopbaan Oriëntatie & Begeleiding
- ☒ Profielwerkstuk
- ☒ Coachuur

3.2. Het profieldeel

Naast deze vakken maakt de leerling een profielkeuze. Je kunt kiezen uit 3 profielen:

- Profiel Dienstverlening en Producten Zorg en Welzijn
- Profiel Dienstverlening en Producten Economie
- Profiel Dienstverlening en Producten Techniek

Je kunt hetzelfde profiel kiezen als afgelopen jaar maar je kunt ook wisselen van profiel, mits je de juiste vakken hebt!

Dienstverlening en Producten (D&P) Techniek, Economie en/of Zorg & Welzijn

Bij Mavo-XL doen leerlingen het vak Dienstverlening en Producten. Met Dienstverlening & Producten bieden we leerlingen een brede basis voor hun vervolgopleiding. Vaardigheden die daar belangrijk zijn worden aangeleerd bij D&P. Dienstverlening & Producten biedt de mogelijkheid je breed te oriënteren op de vele beroepenwerelden, arbeidsgebieden en soorten werk. Daarnaast zijn er twee modules waar je meer leert in de praktijk. Bij de module 'maken van multimediale producten' leer je onder andere hoe je een website vormgeeft of een nieuwsbrief. Ook leer je van begin tot eind hoe je een film maakt. Bij de module 'organiseren van een activiteit' leer je veel verschillende dingen: plannen, samenwerken, presenteren en je gaat geregeld de keuken in om te koken. Bij Dienstverlening & Producten ontdek je wat je leuk vindt en waar je goed in bent. Je bent alle vier de jaren bezig om te ontdekken: wie ben ik, wat kan, wat wil ik en hoe kan ik dit bereiken. Daarnaast volg je twee keuzevakken in leerjaar 4.

Je kiest, naast het D&P-vak, twee profielvakken uit wiskunde, economie, biologie, Duits en natuurscheikunde 1.

In het profiel Techniek zijn Nask1 en wiskunde verplicht. In het profiel Zorg & Welzijn is het vak biologie verplicht. Het vak economie is verplicht in het profiel economie. Bij Zorg & Welzijn en Economie maak je nog een keuze voor je 2e profielvak.

Stage

Het doel van de stage is dat de leerlingen zich beroepsmatig oriënteren op de arbeidsmarkt. Misschien is het zelfs zo dat je nu kennismakt met het werkveld waarin je straks verder wilt gaan, na het vmbo. Door een periode te werken krijg je een veel beter beeld van het werkveld dan wat je ooit verteld kan worden. Je hebt de gelegenheid om zelf te ervaren hoe zwaar, leuk, vervelend, boeiend, interessant, spannend, moeilijk of veelzijdig het werk kan zijn. Met de ervaringen van de stage kun je ontdekken wat je leuk vindt en misschien een betere keuze maken voor de vervolgopleiding. Tijdens de stage moet je jezelf dus de hele tijd afvragen of het werk dat je op dit moment doet ook voldoet aan je verwachtingen. Of het klopt met het beeld dat jij er misschien van hebt.

Houd wel in de gaten dat je het werk maar voor een korte periode mee krijgt. Dat je in een voor jou heel vreemde omgeving bent en dat je voor het werk dat je doet nog een vervolgopleiding nodig hebt.

De stageperiode

In de praktijk komt het erop neer dat je 10 (werk-)dagen stageloopt. Voor leerjaar 3 ga je 2 weken in het voorjaar stagelopen én in leerjaar 4 in het najaar. In het profieldeel doen leerlingen het vak Dienstverlening en Producten en lopen leerlingen stage.

Dat ziet er dan zo uit:

mavo-XL		
☐ Profiel D&P Economie	☐ Profiel D&P Zorg en Welzijn	☐ Profiel D&P Techniek
☒ Dienstverlening en Producten	☒ Dienstverlening en Producten	☒ Dienstverlening en Producten
Verplichte profielvakken	Verplichte profielvakken	Verplichte profielvakken
☒ <u>Economie</u>	☒ <u>Biologie</u>	☒ <u>Natuur & Scheikunde 1</u>
Kies 1 vak uit:	Kies 1 vak uit:	☒ <u>Wiskunde</u>
☐ Wiskunde	☐ Wiskunde	
☐ Biologie	☐ Economie	
☐ Duits	☐ Duits	
☐ Natuur& Scheikunde 1*	☐ Natuur& Scheikunde 1*	

Je geeft door de keuze voor D&P Economie, D&P Zorg & Welzijn of D&P Techniek alvast een richting aan voor je vervolgopleiding. Je kunt ook een combinatie van profielen kiezen. Kies dan het verplichte profielvak van het andere profiel in je vakkenpakket.

Dienstverlening & Producten Economie

Wanneer je belangstelling hebt voor opleidingen en beroepen in bijv. (detail)handel, de administratie, etaleren, horeca, toerisme dan is de Profiel Economie een goede keus.

Opleidingen & beroepen die passen bij Dienstverlening en Producten Economie :

[Link Economie & Ondernemen](#)

[Link Horeca, Bakkerij & Recreatie](#)

[Link Media Vormgeving en ICT](#)

Dienstverlening & Producten Techniek

Wanneer de leerling belangstelling heeft voor opleidingen en beroepen in de technische branche dan is de profiel Techniek de beste keuze. Hierbij kun je denken aan opleidingen als Mechatronica, Elektrotechniek, Mobiliteit, Mediavormgeving opleidingen, Bouw-opleidingen, ICT-opleidingen, enz.

Opleidingen & beroepen die passen bij Dienstverlening en Producten Techniek:

[Link Producenten Installeren en Energie](#)

[Link Mobiliteit en Transport](#)

[Link Bouw, wonen en interieur](#)

[Link Media Vormgeving en ICT](#)

[Link Maritiem en techniek \(transport\)](#)

Dienstverlening & Producten Zorg & Welzijn

Wanneer je belangstelling hebt voor opleidingen en beroepen in de zorg, welzijn (met kinderen, gehandicapten, bejaarden enz.), sportopleidingen of uiterlijke verzorging dan is Zorg en Welzijn het beste profiel.

Opleidingen & beroepen die passen bij Dienstverlening en Producten Zorg & Welzijn:

[Link Zorg en Welzijn](#)

Heb je belangstelling voor de groene opleidingen? Kies dan een van de volgende vakken in je vakkenpakket: wiskunde, biologie of natuur-scheikunde1. Je hebt dan heb je dezelfde vakken als in de profiel Landbouw en dus ook dezelfde vervolgopleidingsmogelijkheden.

Opleidingen & beroepen die passen bij groene richtingen: :

[Link Groen](#)

Het profiel landbouw (of groen) wordt bij ons niet apart aangeboden, je bent toelaatbaar tot de groene opleidingen als je een van de volgende vakken in je profiel hebt: biologie, natuur- & scheikunde en wiskunde.

3.3. Keuzevakken

Daarnaast kies je nog twee andere vakken om een compleet vakkenpakket te maken:

Keuzevakken	Keuzevakken	Keuzevakken
Kies 2 vakken uit: ☐ Biologie ☐ Wiskunde ☐ Duits ☐ Natuur&Scheikunde 1* ☐ Natuur&Scheikunde 2 ☐ <u>Geschiedenis</u> ☐ <u>Beeldende Vorming</u>	Kies 2 vakken uit: ☐ Economie ☐ Wiskunde ☐ Duits ☐ Natuur&Scheikunde 1* ☐ Natuur&Scheikunde 2 ☐ <u>Geschiedenis</u> ☐ <u>Beeldende Vorming</u>	Kies 2 vakken uit: ☐ Economie ☐ Duits ☐ Biologie ☐ Natuur & Scheikunde 2 ☐ <u>Beeldende Vorming</u>

*Nask1 kan alleen gekozen worden met wiskunde in het vakkenpakket

Omdat je twee keuzevakken kiest heb je bij het slagen na je examen recht op een Mavo diploma. Als je in 6 vakken slaagt (Nederlands, Engels, Dienstverlening & Producten en nog 3 algemeen vormende vakken) dan heb je een gemengde leerweg diploma.

Let op !

- Je kunt alleen uit de vakken kiezen die je in leerjaar 3 ook hebt gekozen.
- Je kiest een vak voor het hele jaar!
- Je kunt een vak maar één keer kiezen.
- Geschiedenis & Beeldende vorming zijn alleen te kiezen op onze locatie Zutphen.
- Natuur-scheikunde 1 kan alleen gekozen worden in combinatie met wiskunde.
- Voor alle keuzes geldt dat er alleen groepen worden samengesteld bij voldoende belangstelling.
- Wil je na de MAVO naar de HAVO maak dan een afspraak met de decan om de mogelijkheden te bespreken.
- Ga in gesprek met de decan indien jouw wensen afwijken van de mogelijkheden binnen de profielen. We gaan, waar mogelijk, op zoek naar een maakwerkoplossing. Hiervoor maak je vervolgens gebruik van de procedure van het maatwerkloket.

De school doet moeite om het lesrooster zo te maken dat alle leerlingen de vakken van hun keuze kunnen volgen. Meestal lukt dat. Het kan echter voorkomen dat de mogelijkheden van de school tekort schieten. Het betekent in zo'n geval dat er één of enkele leerlingen zullen zijn die andere vakken moeten kiezen. De decan / coördinator overlegt met die leerlingen welke keuze ze dan het best kunnen maken met het oog op de vervolgstudie die ze hebben gekozen.

3.4. Extra vak?

Wil je na de mavo-XL naar de havo dan kun je kiezen voor **een extra vak**. Dit omdat de aansluiting met de havo daardoor beter is. Leerlingen die kiezen voor een extra vak doen examen in 8 vakken. Het is belangrijk het juiste vakkenpakket te kiezen voor de havo, de profielen van de havo verschillen met die van het vmbo. Maak hiervoor een afspraak met onze decan mevrouw Goulmy.

Je kunt een extra vak kiezen wanneer je:

- ☐ ambitie hebt om naar het havo/hbo te gaan
- ☐ een gesprek hebt met de decan om de route naar de havo te bespreken

3.5. Doorstromen naar de havo

Na het behalen van het mavodiploma kun je kiezen voor het mbo maar je kunt ook voor de havo kiezen. Je stroomt dan in, in havo klas 4 en maakt een profielkeuze. In havo 5 doe je examen. De havo-profielen zijn anders dan de mavo-profielen. Door nieuwe wetgeving is iedereen die slaagt met een extra vak op de mavo-XL toelaatbaar tot de havo, dat wil zeggen dat je met 7 examenvakken toelaatbaar bent.

Daarnaast adviseren wij een vakkenpakket te kiezen, dat aansluit bij één van de havo-profielen. Wanneer je één vak moet inhalen is dit vaak wel haalbaar, maar wanneer je twee vakken moet inhalen wordt dit al een pittige klus. Omdat de havo-profielkeuze voor iedere leerling anders is (maatwerk), adviseren wij een afspraak met onze decaan te maken. Ook raden wij aan om in het examenjaar een afspraak te maken met de teamleider of decaan van de bovenbouw van je toekomstige havo-school. Tijdens dit gesprek kunnen verwachtingen en praktische zaken besproken worden (bijvoorbeeld de profielkeuze).

Wanneer is havo een verstandige keuze?

De havo is een verstandige keuze als je je kennis wilt verbreden en verdiepen. Als je het aan kunt grotere stukken stof te bestuderen en het tempo wel omhoog kan. Daarnaast vinden wij motivatie voor de havo belangrijk. "Wat wil je met de havo?". Weet je al welke hbo-studie je interessant vindt? Onze ervaring leert dat leerlingen die met een goede motivatie naar de havo gaan grotere succeschansen hebben.

Leerlingen kiezen soms voor de havo omdat zij "nog niet weten wat ze willen". Je hebt nog geen keuze kunnen maken uit de vele mbo-opleidingen en je wilt je keuze voor een bepaalde richting uitstellen. Jezelf tijd gunnen kan een goede zaak zijn, maar oriënteer je op de mogelijkheden die er voor jou zijn. Verdiep je in de eisen van het hoger beroepsonderwijs voordat je besluit naar het havo te gaan! Zodat jouw havo-profiel voldoet aan de doorstroomeis van de hbo-opleiding. (Het HBO is strenger qua toelatingseisen t.a.v. het MBO)

Wanneer je naar het hbo wilt via het havo doe je er in totaal 6 jaar over, via het mbo doe je er in totaal 7 jaar over. Echter havo 4 is een jaar waarin de hoeveelheid stof en het tempo groot is. Zowel het mbo als de havo zijn een goede voorbereiding op het hbo. Met het mbo-diploma heb je ook de mogelijkheid om een baan op de arbeidsmarkt te zoeken! *Wil je meer informatie over doorstromen naar de Havo maak dan een afspraak met onze decaan.*

3.6. Wanneer kies je welk vak....?

• Duits

Duits is verstandig te kiezen bij economische beroepen zoals verkoop, administratie, horeca en toerisme. Soms wordt Duits ook aangeraden bij de opleidingen voor autotechniek maar dit is niet noodzakelijk.

• Economie

Economie is verstandig te kiezen bij economische beroepen zoals verkoop, administratie, horeca en toerisme. Maar ook bij een opleiding voor uiterlijke verzorging (kapper / schoonheidsspecialiste), vormgeving (ontwerper, interieuradviseur, media) of de groene opleidingen (bloemist, tuinbouw) kun je gemak hebben van het vak economie.

Opleidingen & beroepen die passen bij Economie en Duits*:

- ✓ [Link Economie & Ondernemen*](#)
- ✓ [Link Horeca, Bakkerij & Recreatie*](#)
- ✓ [Link Media Vormgeving en ICT](#)

• Wiskunde

Wiskunde is noodzakelijk bij technische opleidingen. Maar ook bij bijvoorbeeld economische opleidingen (zoals ondernemer, verkoop, administratie, horeca en toerisme), bij verpleegkunde maar ook een laboratorium of assistente in de gezondheidszorg (apothekers-, dokter-, tandartsassistente) kun je veel gemak hebben van het vak wiskunde. Wiskunde is noodzakelijk als je Natuurscheikunde (1 en/of 2) wilt kiezen.

- **Natuurscheikunde 1**

Natuurscheikunde 1 (voornamelijk natuurkunde) is een vak dat noodzakelijk is bij de technische opleidingen, naast wiskunde zul je de natuurkundige kennis gebruiken in je vervolgopleiding. Je kunt denken aan richtingen als autotechniek, elektrotechniek, ICT, mechatronica, metaaltechniek, bouw en transport.

Opleidingen & beroepen die passen bij Natuurscheikunde1:

- ✓ [Link Produceren Installeren en Energie](#)
- ✓ [Link Mobiliteit en Transport](#)
- ✓ [Link Bouw, wonen en interieur](#)
- ✓ [Link Media Vormgeving en ICT](#)
- ✓ [Link Maritiem en techniek \(transport\)](#)

- **Natuurscheikunde 2**

Natuurscheikunde 2 (voornamelijk scheikunde) is noodzakelijk voor een doorstroom naar het technische en gezondheidsprofiel op de havo (natuur & gezondheid en natuur & techniek). Scheikunde is een verplicht vak in deze profielen.

Verder is dit vak handig voor een laboratoriumopleiding, bij de assistente in de gezondheidszorg (apothekersassistente, doktersassistente en tandartsassistente) en voor een aantal groene opleidingen (bijvoorbeeld watermanagement en voeding & technologie) maar het is niet verplicht Nask2 te kiezen.

Voor Nask2 geldt dat dit vak alleen aangeboden kan worden wanneer voldoende leerlingen (minimaal 8) dit vak kiezen. Maak daarom altijd een reserve keuze.

- **Biologie**

Biologie is verstandig te kiezen voor opleidingen in Zorg & Welzijn. Maar ook bij een opleiding voor bijvoorbeeld veehouderij, bloemist of de laboratoriumopleiding zul je basiskennis Biologie gebruiken.

Opleidingen & beroepen die passen bij biologie:

- ✓ [Link Zorg en Welzijn](#)
- ✓ [Link Groen](#)

Heb je belangstelling voor de groene opleidingen. Kies dan een van de volgende vakken in je examenpakket: Wiskunde, Biologie of Natuurscheikunde1.

Opleidingen & beroepen die passen bij groene richtingen:

- ✓ [Link Groen](#)

3.7. Op naar het mbo

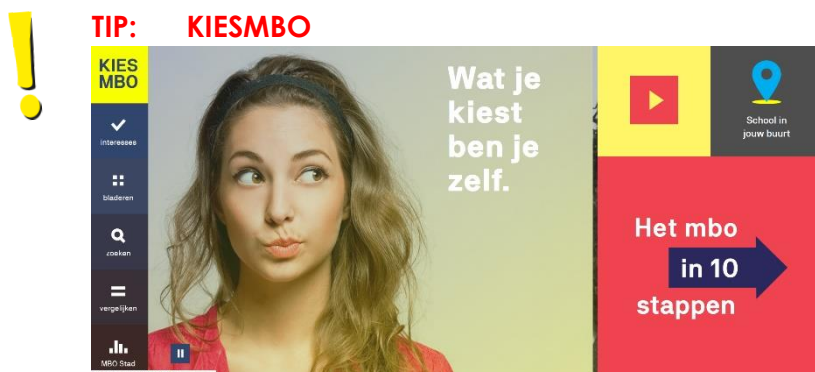
De meeste leerlingen met een mavo-XL-diploma leren verder in het mbo op niveau 4. Daarna kun je op zoek gaan naar een baan of doorstromen naar het hbo. Dit laatste kan alleen wanneer je een niveau 4 afrondt.

Het middelbaar beroepsonderwijs heeft veel te bieden als het om beroepsopleidingen gaat. Je vindt er opleidingen die goede vakmensen afleveren en bedrijven willen graag vakmensen in dienst nemen. Met een diploma op zak heb je dan ook de beste kansen op de arbeidsmarkt. Wie dus kiest voor een beroepsopleiding, doet een slimme zet en denkt aan de toekomst.

Wil je die kansen aangrijpen, dan moet je eerst uitstippelen welke (opleidings)weg het beste bij jou past en welke route leidt naar het beroep van jouw keuze.

Het mbo-onderwijs wordt op een ROC, regionaal opleidingscentrum, gegeven. In de regio hebben we diverse ROC's: Aventus, Graafschap College, Rijn IJssel College, Landstede, Deltion en Astrum. Daarnaast zijn er AOC's (Agrarisch Opleidingscentrum) zoals Yuverta en Zone College.

Graag verwijs ik voor meer de informatie over het MBO ook naar onze [Studiekeuzespecial](#) die begin dit jaar is uitgedeeld aan de leerlingen.

A screenshot of the KiesMBO website. On the left is a vertical navigation menu with icons for 'interesses', 'bladeren', 'zoeken', 'vergelijken', and 'MBO Stad'. The main content area features a large image of a young woman looking upwards. To her right, the text 'Wat je kiest ben je zelf.' is displayed. Further right, there is a red button with a white play icon and the text 'Het mbo in 10 stappen'. Above this button is a small blue location pin icon with the text 'School in jouw buurt'.

Op de website www.KIESMBO.nl kun je informatie vinden over het mbo (mbo in 10 stappen) en over alle (meer dan 500) opleidingen in het mbo. Van veel opleidingen/beroepen hebben ze tekst maar ook een filmpje over het beroep/de opleiding. Daarnaast kun je op deze website gemakkelijk vinden bij welke instellingen je deze opleiding kunt volgen.

KiesMBO.nl is een website waarop aankomende mbo-studenten zich kunnen oriënteren. De verschillende onderdelen hebben tot doel leerlingen in alle leerjaren te helpen bij het maken van passende keuzes. Zij kunnen de volgende onderdelen naar hartenlust gebruiken:

- Een interresetest
- Bladeren door opleidingen
- Zoeken via het zoekveld
- Opleidingen vergelijken en tenslotte
- Zwerven door de MBO Stad om een kijkje te nemen in de wereld van de mbo-beroepen.

4. Vakken

In dit hoofdstuk kunt u lezen / kun je lezen wat je kunt verwachten bij de vakken in het examenjaar.

4.1. Nederlands

In de vierde klas is het onderwijs grotendeels gericht op de eisen van het centraal schriftelijk eindexamen. Het examen bestaat uit twee delen:

1. het centraal eindexamen
2. het schoolexamen

Het landelijk schriftelijk is voor alle scholen in Nederland gelijk. Dit onderdeel bestaat uit leesvaardigheid en schrijfvaardigheid. Dit zijn onderdelen die niet alleen in de examenklas, maar ook in de lagere klassen regelmatig worden geoefend en getoetst.

Het schoolexamen wordt alleen in het vierde jaar afgenomen. De volgende onderdelen komen daarbij aan de orde:

- Mondelinge taalvaardigheid
- Kijk- en luistervaardigheid
- Schrijfvaardigheid
- Leesvaardigheid
- Fictie

Aan de hand van gelezen boeken maken zij een boektoets en verschillende fictieopdrachten. Daarnaast worden kennis en begrip van fictie mondeling getoetst.

4.2. Engels

Modern Engels is wereldwijd de belangrijkste internationale taal voor communicatie, als het gaat om de social media, techniek & informatica, toerisme & luchtvaart, entertainment, politiek en in het bedrijfsleven.

Een goede kennis van het Engels is een vereiste in een aantal werkgebieden en beroepen; ten gevolge daarvan spreken ten minste één miljard mensen de beginselen van het Engels.

In het VMBO is het Engels een verplicht vak. Alle leerlingen moeten hier eindexamen in doen.

Tijdens het schoolexamen worden de vier vaardigheden: lezen, schrijven, luisteren en spreken geoefend en getoetst. Het landelijk examen bestaat helemaal uit leesvaardigheid.

Onze MavoXL-Leerlingen lezen in de bovenbouw een aantal boekjes in het Engels.

Engels wordt gesproken in: de Britse Eilanden, Noord- America, Caribisch Gebied, Australië, Nieuw –Zeeland, Oceanië, grote delen van Europa, grote delen van Afrika en Azië.

4.3. Duits

Duits kiezen? Dit is waarom!

Duits is de meest gesproken moedertaal in de EU. Wist je dat meer dan 100 miljoen mensen wereldwijd Duits als moedertaal hebben? In Europa is dat ongeveer twintig procent van de EU-burgers waardoor het de meest gesproken moedertaal van ons continent is.

Behalve in Duitsland zelf wordt er ook Duits gesproken in Oostenrijk en Zwitserland en delen van Italië, België, Luxemburg en Liechtenstein.

Daarnaast is Duits in veel landen een populaire tweede taal, bijvoorbeeld in Oost-Europa. Dus

of je nu gaat shoppen in Berlijn, de kerstmarkt in Münster bezoekt, gaat snowboarden in Oostenrijk of een internationale carrière nastreeft: het is superhandig om Duits te spreken!

Duitsland is onze belangrijkste handelspartner

Maar liefst een kwart van al onze buitenlandse handel vindt plaats met Duitsland. Dat maakt onze export naar Duitsland groter dan die naar Groot-Brittannië en Frankrijk bij elkaar! En wist je dat de export van Nederland naar de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen alleen al zes keer zo groot als die naar China? Goede communicatie is belangrijk voor handelsrelaties en de taal van de burenspreken is dus van groot belang. Duitsers waarderen het zeer als ze Duits kunnen spreken met hun handelspartner. Je zult er dus echt je voordeel mee doen als je de Duitse taal goed beheerst. Volgens Nederlandse ondernemers zou de export naar Duitsland nog kunnen toenemen wanneer we in Nederland beter Duits zouden spreken.

Met Duits heb je meer kansen op de arbeidsmarkt

Bijna iedereen spreekt Engels, maar met Duits erbij heb je een voorsprong! In veel beroepen speelt de Duitse taal een grote rol. Niet alleen in de grensstreek en ook niet alleen in het toerisme en de horeca. Ook in de logistiek, de zorg, de techniek, de luchtvaart en zelfs in de culturele sector heb je grote voordelen met Duits. Wist je bijvoorbeeld dat er in Nederland wel 3400 Duitse dochterbedrijven zijn gevestigd die op zoek zijn naar werknemers die goed Duits kunnen?

Als je de leerjaren mavo 2 en 3 met voldoende resultaten hebt afgesloten, dan heb je - mits de nodige motivatie en inzet aanwezig blijven - een goede kans om ook het examenjaar goed door te komen. In mavo-XL 4 wordt van de leerling verwacht dat hij/zij een stuk zelfstandiger met de Duitse taalvaardigheden om kan gaan maar hierin word je natuurlijk begeleid door onze enthousiaste (Duits) docenten.

4.4. Geschiedenis

Ook in mavo-XL 4 wordt geschiedenis modulair aangeboden; er wordt gewerkt met thema's. De thema's die in leerjaar vier aanbod komen zijn:

- Staatsinrichting
- De 20e en 21e eeuw

Deze thema's worden getoetst op je Centraal Schriftelijk Examen.

Als je geschiedenis wilt kiezen in je vakkenpakket is het van belang dat je beschikt over de volgende eigenschappen:

1. Een brede belangstelling voor alles wat met historie te maken heeft. Daarmee wordt bedoeld dat je niet alleen moet kunnen zien wat er zich in je directe woonomgeving afspeelt en afspeelde maar ook moet je op de hoogte zijn van hoe andere mensen leven en leefden.
2. Een goede werkhouding. Let wel, de uitspraak "Maar geschiedenis kun je toch leren?" is maar gedeeltelijk waar. Een goed gemotiveerde leerling met een prima werkhouding kan zeker slagen, maar het is geen garantie. Ook op school, in de klas, moet je echt meedoen.
3. Niet bang zijn om een heleboel begrippen uit je hoofd te leren en veel zelfstandig te leren en te maken.
4. Behalve dat je historische gebeurtenissen en begrippen moet kunnen onthouden is het ook belangrijk dat je deze kunt toepassen.

Je moet informatie kunnen halen uit bronnen zoals, teksten, afbeeldingen en ook spotprenten. Dat vraagt naast kennis ook inzicht in het vak

4.5. Wiskunde

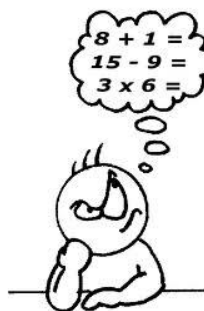
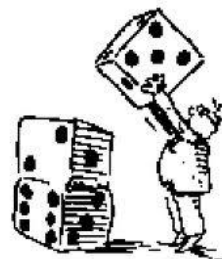
Alle leerlingen in Mavo-XL 3 krijgen wiskunde. In de derde klas ga je verder met wat je in klas 1 en 2 al hebt gedaan. Echt nieuw in de derde zijn: vergelijkingen oplossen en de tangens.

In de mavo-XL 4 is wiskunde een keuzevak. Alleen in het profiel techniek is het verplicht.

Voor een opleiding in de technische-, medische-, en economische richting is wiskunde aan te bevelen. Daarnaast vinden veel opleidingen het fijn als je wiskunde in je pakket hebt gehad.

Het vierde jaar is, op één onderdeel na, herhaling van de eerste drie jaar. Het enige nieuwe is de uitbouw van de geometrie met de sinus en cosinus.

De vierde klas kenmerkt zich ook door opgaven waarbij je zelf op zoek moet welke wiskunde je erbij moet gaan gebruiken. Verschillende onderwerpen komen samen gedurende een opdracht.

4.6. Rekenen

Leerlingen die in het examenjaar geen wiskunde volgen moeten een rekentoets op niveau 2F maken. De beoordeling komt wel op je cijferlijst te staan, maar telt niet mee voor het slagen.

4.7. Economie

In mavo-XL 3 zul je een profiel moeten kiezen. Eigenlijk is 'kiezen' het centrale thema van het vak economie (de wetenschap van de geldstromen). Iedere dag heb je te maken met economie en iedere dag moet je keuzes maken, die verschillen tussen wat je als beleg op je boterham neemt en deze grotere keuze; welk profiel kies ik? Om een goede keuze te maken lees je in dit boekje over ieder vak wat je het komende jaar kunt verwachten, maar natuurlijk moet je ook kijken naar wat je na de middelbare school wilt gaan doen. Tijdens het vak economie gaan we in op de oorzaken en gevolgen van keuzes. Dit doen we door naar de volgende invalshoeken.

Consumenten

Als consument beslis je over allerlei aankopen, sluit je verzekeringen af, moet of wil je soms geld lenen of ga je geld sparen.

Produceren

Je bent op dit moment natuurlijk geen producent, maar veel leerlingen hebben al een bijbaantje. We gaan bekijken met welke keuzes bedrijven te maken hebben en wat hier invloed op heeft.

Overheid

De overheid is zeker in deze tijd een belangrijk thema. De keuze van het volk voor een kabinet heeft invloed op de consument en de producent. Verder gaan we dieper in op de sociale zekerheid, wat we daaronder verstaan en op welke wijze de overheid dit betaalt. Het ingewikkelde belastingstelsel bekijken we ook.

Buitenland

Een klein land als Nederland is sterk afhankelijk van het buitenland. Kijk maar in de winkel. Heel veel producten komen uit het buitenland. Bovendien worden veel producten in Nederland verkocht aan het buitenland. Waarom kopen en verkopen wij veel aan het buitenland? Ook hebben we met het buitenland te maken door ontwikkelingshulp.

Het vak geeft je dus een brede kijk op onze samenleving en de bedoeling is dat je er wat aan hebt in je verdere leven. Natuurlijk komt het ook van pas bij verschillende vervolgstudies. In de derde klas heb je al gemerkt wat je moet kunnen om het vak economie met succes te kunnen volgen, je krijgt een deel theorie en je moet berekeningen kunnen maken.

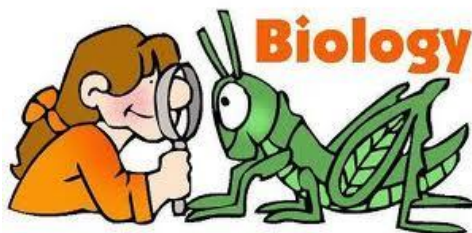

Bij het toetsen heb je al gemerkt dat er veel gebruik gemaakt wordt van open vragen met af en toe een meerkeuzevraag. Ook het centraal schriftelijk eindexamen wordt op deze manier afgenomen. Je moet verder in staat zijn om aan de hand van informatie uit de vraag en andere informatiebronnen een aantal vragen te beantwoorden.

4.8. Biologie

Biologie is een vak waar je elke dag mee te maken hebt. Het gaat voor een groot deel over jezelf. Bijvoorbeeld de bouw van je lichaam en de verschillende processen die in je lichaam plaatsvinden. Het vak is echter veel breder. Onderwerpen als milieuvervuiling, natuurbeheer en landbouw zijn heel belangrijk. Hoe leven planten, dieren en mensen met elkaar samen en hoe waarom gedragen dieren en mensen zich op een bepaalde manier? Allemaal vragen waar de biologie een antwoord op heeft.

Verder wordt bij het vak biologie ook aandacht besteedt aan vaardigheden zoals het opzoeken van informatie uit boeken of internet, een presentatie geven over een biologisch onderwerp maar ook het werken met de microscoop is een onderdeel dat bij biologie hoort. Daarnaast bereid je je al in klas 4 op een goede manier voor op het examen en je vervolgstudie.

Het uiteindelijke cijfer voor dit vak bestaat uit een schoolexamencijfer en een eindexamencijfer. Beide cijfers tellen even zwaar mee. Het schoolexamencijfer is een gemiddelde van al je toetsen en praktische opdrachten die je in klas 3 en in klas 4 hebt gemaakt.

De volgende onderwerpen worden in klas 4 behandeld. Er staat bij elk onderwerp een korte beschrijving wat er wordt behandeld of welke vragen onder andere worden beantwoord.

Het lichaam in stand houden

Dit is een groot kerndeel over het menselijk lichaam dat het verteringstelsel, het bloedvatenstelsel, het uitscheidingsstelsel en het ademhalingsstelsel behandelt en de onderlinge samenwerking tussen deze stelsels bespreekt. Bijna alle belangrijke organen in je lichaam komen ter sprake. Kortom: Je krijgt antwoord op de vraag: "Hoe blijf je in leven?"

Bescherming en antistoffen

Dit kerndeel beantwoordt vragen als: "Hoe word je ziek?", "Waardoor word je ziek?", "Welke gevaarlijke ziekten zijn er?", "Hoe beschermt je lichaam je tegen ziektes?". Het verrijksdeel gaat verder in op de werking van bacteriën en virussen en kunstmatige bescherming van het lichaam (serums en vaccins).

Erfelijkheid en evolutie

Je leert hoe het kan dat mensen onderling zo verschillend zijn en hoe het kan dat er zo veel soorten dieren en planten op aarde zijn. Ook leer je iets van de verschillende ideeën over hoe de aarde is ontstaan. Waarom zijn de dinosaurussen uitgestorven? Is er leven buiten deze planeet mogelijk? Bij dit deel mag je veel zelf opzoeken.

De stof uit klas 3 wordt aan het eind van het jaar ook nog een keer herhaald om te zorgen voor een optimale voorbereiding op het Centraal Examen.

4.9. Natuurscheikunde1 NASK 1

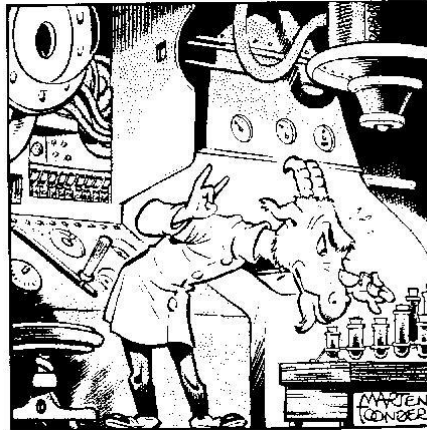
Wanneer je de profiel Techniek hebt gekozen, dan is natuur- scheikunde1 (nask1) een verplicht onderdeel. Bij nask1 ligt de nadruk op de natuurkunde. Een van de vakken waar je affiniteit mee moet hebben om bij nask succes te hebben is wiskunde.

Omdat natuurkundige verschijnselen vaak met formules beschreven worden, moet je goed met cijfers en formules uit de voeten kunnen. Veel van deze natuurkundige verschijnselen ga je zelfonderzoeken door practica te doen. Bij nask1 (=natuurkunde) leer je meer over onderwerpen als elektriciteit, geluid, kracht, bewegen, straling, schakelingen, werktuigen en licht en natuurlijk nog vele andere natuurkundige onderwerpen.

4.10. Natuurscheikunde2 NASK 2

Bij nask2 (=scheikunde) leer je stoffen en materialen op een scheikundige wijze bekijken. Je leert meer over chemische reacties, verbrandingen, zouten, zuren koolstofchemie mengen en scheiden, vloeistoffen en diverse materialen op scheikundige wijze te benoemen. Je zult niet alleen leren door een boek te lezen en opdrachten te maken, maar je zult ook regelmatig experimenten doen. Dit betekent dat je regelmatig de handen uit de "labjas-mouwen" moet steken en vanachter de veiligheidsbril gaat waarnemen. Veilig werken, waarbij je rekening houdt met het milieu, is daarbij steeds belangrijk.

4.11. Kunstvakken 2 (BTE)

In het vierde jaar blijft Beeldende vorming grotendeels hetzelfde als in het derde jaar. Gedurende twee uur per week volg je praktische lessen waarin je je blijft specialiseren in een of meerdere beeldende technieken naar keuze. Daarnaast is er een uur gereserveerd voor kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing. Hier leer je over de oorsprong van kunst en de ontwikkeling ervan door de jaren heen. Deze theoretische kennis verrijkt je praktische lessen, geeft je meer inspiratie voor je eigen werk en leert je kunstwerken te plaatsen in hun historische context. Op deze manier krijg je een dieper begrip en waardering voor kunst die je misschien voorheen niet volledig begreep!

In maart/april van het eindexamenjaar zal je een praktisch eindexamen op school afleggen. In een tijdsbestek van 12 uur werk je naar een eindwerk toe. Daarnaast staat er in mei, tijdens de andere schriftelijke examens, een theoretisch examen op het programma met vragen over kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing.

Buiten de reguliere lessen kan de docent je ondersteunen bij het zoeken naar geschikte creatieve opleidingen en het opbouwen van een portfolio voor een creatieve vervolgopleiding.

4.12. Lichamelijke Opvoeding (Bewegingsonderwijs)

In Mavo-XL 4 krijgen de leerlingen 1 uur bewegingsonderwijs (= 2uur t/m januari). Het is een verplicht vak met aanwezigheidsplicht. Voldoet een leerling hier niet aan, dan gaan we in overleg. Die lessen moeten dan ingehaald worden of krijgt hij een vervangende opdracht. De praktijkonderdelen bestaan uit handelingsdelen, die naar behoren moeten worden afgesloten (te weten een voldoende of goed).

4.13. Loopbaanoriëntatie en -Begeleiding

Na het vierde jaar moet je kiezen voor een vervolgstudie. Om je hierbij te helpen hebben we in het examenprogramma een aantal handelingsdelen voor Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding opgenomen. In het derde leerjaar heb je al een tweetal activiteiten gedaan voor LOB.

Voor Loopbaanoriëntatie en -Begeleiding in het vierde leerjaar gaan de leerlingen in hun eigen tijd minimaal 2 activiteiten doen die belangrijk zijn bij het kiezen van een vervolgopleidingen. Hierbij moet gedacht worden aan een bezoek aan de mbo info, het bezoeken van een beurs, een open dag of een meeloopdag. Een verslag van deze activiteit maak je in je eigen loopbaandossier op www.mijnloopbaandossier.nl.

Tevens voeren de leerlingen een gesprek met de coach over het vervolg van hun schoolloopbaan.

Deze activiteiten moeten ertoe bijdragen dat je een verantwoorde en doordachte keuze maakt voor het vervolg van je (school)loopbaan.

Tot slot...

We hopen dat je een goed beeld hebt gekregen van de keuzemogelijkheden voor de bovenbouw. Blijft een keuze maken lastig? Neem contact op met je coach of maak een afspraak maken met onze decaan.

Zij is gemakkelijk te bereiken via Teams of e-mail:
sandra.goulmij@achterhoekvo.nl (Zutphen & Vorden)

Gebruik maken van het [contactformulier](#) kan ook!

KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Informatie examenvakken MavoXL

Sandra Goulmy (decaan)

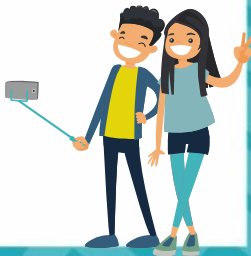

1

KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Programma

- Stand van zaken
- Keuze voor leerjaar 4
- In gesprek met elkaar
- Keuzeformulier
- Even vooruit kijken

2

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Keuzemomenten

mavo XL

4

Vervolgopleidingskeuze MBO

3

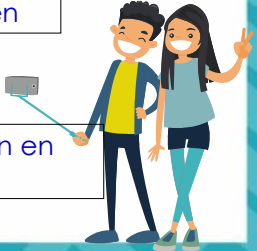
Examenpakket

2

Profielkeuze en keuzevakken

1

Oriëntatie op vaardigheden en beroepen bij het vak XL

3

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Keuze maken is lastig...zoveel te kiezen

Daar weet u vast alles van

4

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Overleg even 5 minuten
met je elkaar wat je
vroeger wilde worden,
toen je 6 was.....

Wat was als
kind jouw
droombaan?

5

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

De juiste keuze maak je in stapjes

Oriënteren

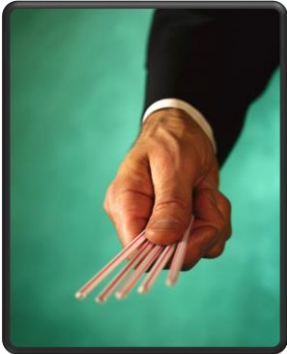
Verkennen

Verdiepen

Knoop doorhakken

6

Je gaat jouw examenpakket kiezen

Een vakkenpakket bestaat uit de volgende onderdelen:

- Algemene verplichte vakken
- Profieldeel
- Keuzevakken

7

Algemene verplichte vakken

Op de mavo-XL heb je de volgende verplichte vakken:

- ☒ Nederlands
- ☒ Engels
- ☒ Lichamelijke opvoeding / Bewegingsonderwijs
- ☒ **Rekenen (voor leerlingen zonder wiskunde)**
- ☒ Coachmoment met Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding
- ☒ Profielwerkstuk (verplicht in klas 4)
- ☒ Kunstvakken inclusief CKV (verplicht in klas 3)
- ☒ Maatschappijleer (verplicht in klas 3)

MAATSCHAPPIJLEER ROND JE AF IN KLAS 3! BELANGRIJK OM DAARVOOR EEN VOLDOENDE TE HALEN.. Of zelfs een 7 dan heb je een compensatiepunt bij je examen!

8

Dienstverlening en Producten

Onderdeel van het examen mavo-XL is het vak Dienstverlening & Producenten (D&P)

Bij D&P leer je praktische vaardigheden zoals.....

- Samenwerken
- Presenteren
- Contact opnemen met de opdrachtgever
- Eigen verantwoordelijkheid
- Initiatief nemen

Je ontwikkelt verschillende vaardigheden bij dit vak. We werken in projecten, samen met opdrachtgevers.

9

Profieldeel

Profiel Dienstverlening & Producten

2 modules:

- Organiseren van een activiteit
- Multimediale producten maken

Voorbeeld keuzevakken (2):

- Product maken en verbeteren
- Presenteren, promoten en verkopen
- Ondernemen
- Voeding en beweging

Stage

10

KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Profiel Dienstverlening en producten

Voor het profiel D&P MOET je 2 van deze vakken in je pakket hebben:

- ☐ Wiskunde
- ☐ Economie
- ☐ Natuur & scheikunde 1
- ☐ Biologie
- ☐ Duits

Op het keuzeformulier maak je deze keuze automatisch.

11

KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Je kunt kiezen voor 3 varianten:

- ☐ Dienstverlening & Producten met Techniek
- ☐ Dienstverlening & Producten met Economie
- ☐ Dienstverlening & Producten met Zorg & Welzijn

12

KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Profielvakken:

☒ Economie (verplicht)

Kies 1 profielvak:

- ☐ Biologie
- ☐ Duits
- ☐ Natuur-scheikunde 1
- ☐ Wiskunde

D&P - Economie

Voorbeelden MBO-opleidingen en beroepen:

- Horeca
- Administratie
- Toerisme
- Verkoop / Commercieel
- Mode
- Marketing

[Link Economie & Ondernemen](#)
[Link Horeca, Bakkerij & Recreatie](#)
[Link Media Vormgeving en ICT](#)

13

KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Profielvakken:

☒ Biologie

Kies 1 profielvak:

- ☐ Natuur-scheikunde 1
- ☐ Duits
- ☐ Economie
- ☐ Wiskunde

D&P – Zorg en Welzijn

Voorbeelden MBO-opleidingen en beroepen:

- Welzijn
- Verpleging
- Verzorging
- Sport
- Uiterlijke verzorging

[Link Zorg en Welzijn](#)

14

LEREN DOOR DOEN

is zoveel leuker!

D&P - Techniek

Profielvakken:

- ☒ Natuur-scheikunde 1
- ☒ Wiskunde

Voorbeelden MBO-opleidingen en beroepen:

- Elektrotechniek
- Autotechniek
- ICT (computers)
- Bouw
- Transport

[Link Produceren Installeren en Energie](#)

[Link Mobiliteit en Transport](#)

[Link Bouw, wonen en interieur](#)

[Link Media Vormgeving en ICT](#)

[Link Maritiem en techniek](#) (transport)

15

LEREN DOOR DOEN

is zoveel leuker!

Groene opleidingen

Op het Kompaaan kun je het profiel Groen niet kiezen, maar met een van de volgende vakken ben je wel toelaatbaar tot de groene opleidingen:

- Wiskunde
- Biologie
- Natuur-scheikunde 1

Voorbeelden MBO-opleidingen en beroepen:

- Bloem
- Dieren
- Groente & fruit
- Voeding

[Link Groen](#)

16

KOMPAAN COLLEGE LEREN DOOR DOEN is zoveel leuker!

Keuzevakken

17

KOMPAAN COLLEGE LEREN DOOR DOEN is zoveel leuker!

Keuzevakken

Om een volledig examenpakket te maken kies je nog 2 vakken uit:

- ☐ Wiskunde
- ☐ Natuur-Scheikunde 1
- ☐ Biologie
- ☐ Duits
- ☐ Economie
- ☐ Natuur-Scheikunde 2
- ☐ Geschiedenis (alleen keuze in Zutphen)
- ☐ Beeldende Vorming (alleen keuze in Zutphen)

}

Alleen mogelijk indien niet gekozen als profielvak.

18

Keuze?

- Voor leerjaar 4 laat je dus 1 vak vallen ten opzichte van het vakkenpakket van dit jaar.

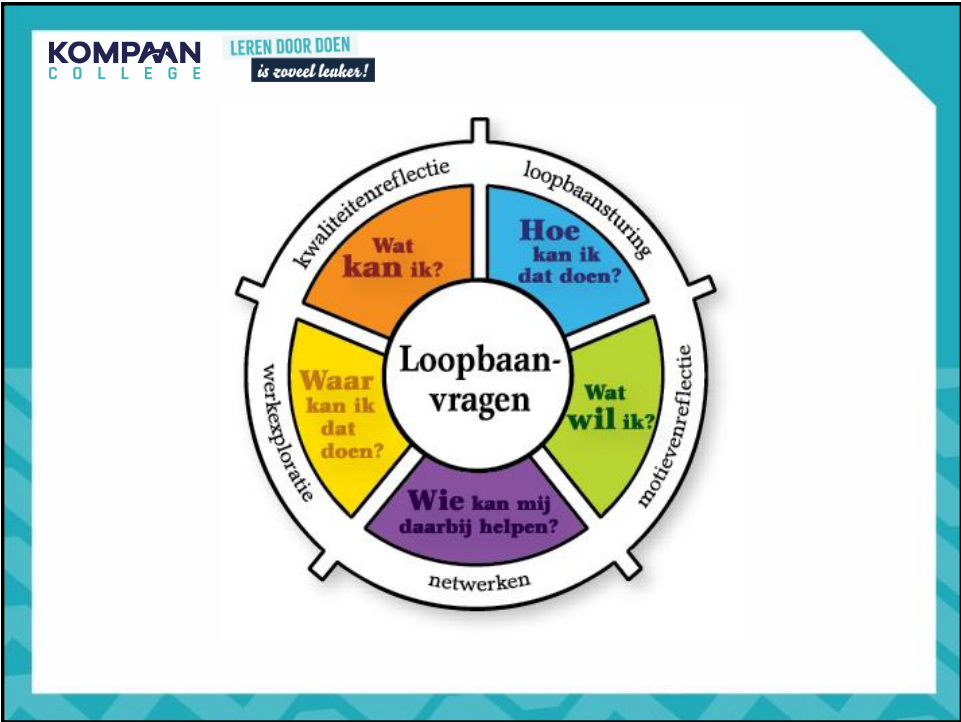
19

Belangrijke vragen

- Wat wil ik?
- Wat zijn mijn kwaliteiten
- Welke vakken vind ik leuk
- Welke profielen binnen het mbo lijken mij interessant en passen bij mij?
- Welke beroepen lijken mij interessant en passen bij mij?
- Kansen op werk

20

21

KOMPAAN COLLEGE LEREN DOOR DOEN is zoveel leuker!

In gesprek met elkaar

Ga in gesprek met elkaar over jouw profielkeuze
Maak gebruik van de vragen op het formulier

22

Een extra vak

- Om de doorstroom naar de havo te verbeteren kun je kiezen voor een extra vak!
- Je doet dan examen in 8 vakken.
- Voorwaarden om een extra vak te kiezen:
 - Loopbaangesprek coach wens havo
 - Gesprek decaan
- Let op: doordat je meer vakken wilt volgen, kan het zijn dat dit niet helemaal in je rooster past. We gaan op zoek naar maatwerkoplossingen. In het gesprek met de decaan zal dit aan de orde komen.

23

Naar de HAVO?

- Ga in gesprek met de decaan Mevrouw Goulmy!!
- De profielen op de havo zijn anders...
- Je keuze in klas 3 & 4 is van invloed op de mogelijkheden op de havo
- Je moet een extra vak kiezen (dus D&P én 6 theorievakken)
- Duurt 2 jaar
- Afhankelijk van je examenpakket
- Afhankelijk van het gewenste profiel
 - Cultuur en Maatschappij
 - Economie en Maatschappij
 - Natuur en Gezondheid
 - Natuur en Techniek

24

KOMPAANCOLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Formulier Profielkeuze HAVO

Naam: Klas:

Verplichte vakken

Vak	SLU
☒ Nederlandse taal en literatuur	400
☒ Engelse taal en literatuur	360
☒ Maatschappijleer ^{SE}	120
☒ Culturele kunstzinnige vorming ^{SE}	120
☒ Lichamelijke opvoeding ^{SE}	120
☒ Profielwerkstuk ^{SE}	80

Profielen

☐ Cultuur en Maatschappij (CM)	☐ Economie en Maatschappij (EM)	☐ Natuur en Gezondheid (NG)	☐ Natuur en Techniek (NT)
Vak Verplicht(e) profielvak(ken): ☒ Geschiedenis ☒ Rekenen^{SE, 1} Kies één moderne vreemde taal: ☐ Duitse taal en literatuur ☐ Franse taal en literatuur Kies één cultureel profielvak: ☐ Duitse taal en literatuur ☐ Filosofie ☐ Franse taal en literatuur ☐ Kunst - beeldende vormgeving ☐ Kunst - drama ☐ Kunst - muziek Kies één maatschappelijk vak: ☐ Aardrijkskunde ☐ Economie ☐ Maatschappijwetenschappen	Vak Verplichte profielvakken: ☒ Economie ☒ Geschiedenis Kies één type wiskunde: ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B Kies één profielvak: ☐ Aardrijkskunde ☐ Bedrijfsconomie ☐ Duitse taal en literatuur ☐ Franse taal en literatuur ☐ Maatschappijwetenschappen	Vak Verplichte profielvakken: ☒ Biologie ☒ Scheikunde Kies één type wiskunde: ☐ Wiskunde A ☐ Wiskunde B Kies één profielvak: ☐ Aardrijkskunde ☐ Natuurkunde ☐ Natuur, leven en technologie^{SE} ☐ Onderzoek en ontwerpen^{SE}	Vak Verplichte profielvakken: ☒ Natuurkunde ☒ Scheikunde ☒ Wiskunde B Kies één profielvak: ☐ Biologie ☐ Informatica^{SE} ☐ Natuur, leven en technologie^{SE} ☐ Onderzoek en ontwerpen^{SE} ☐ Wiskunde D^{SE}

Legenda:

SE = schoolexamen SLU = studietoelasten 1 = alleen zonder wiskunde A en wiskunde B 2 = alleen met wiskunde B

25

KOMPAANCOLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Formulier Profielkeuze HAVO

Naam: Klas:

☐ Cultuur en Maatschappij (CM)

Vak

Kies één vrije ruimtevak:

☐ Aardrijkskunde

☐ Bedrijfsconomie

☐ Bewegen, sport en maatschappij^{SE}

☐ Biologie

☐ Duitse taal en literatuur

☐ Economie

☐ Filosofie

☐ Franse taal en literatuur

☐ Informatica^{SE}

☐ Kunst - beeldende vormgeving

☐ Kunst - drama

☐ Kunst - muziek

☐ Maatschappijwetenschappen

☐ Onderzoek en ontwerpen^{SE}

☐ Wiskunde A

☐ Wiskunde B

☐ Economie en Maatschappij (EM)

Vak

Kies één vrije ruimtevak:

☐ Aardrijkskunde

☐ Bedrijfsconomie

☐ Bewegen, sport en maatschappij^{SE}

☐ Biologie

☐ Duitse taal en literatuur

☐ Filosofie

☐ Franse taal en literatuur

☐ Informatica^{SE}

☐ Kunst - beeldende vormgeving

☐ Kunst - drama

☐ Kunst - muziek

☐ Maatschappijwetenschappen

☐ Natuurkunde

☐ Onderzoek en ontwerpen^{SE}

☐ Scheikunde

☐ Wiskunde D^{SE, 2}

☐ Natuur en Gezondheid (NG)

Vak

Kies één vrije ruimtevak:

☐ Aardrijkskunde

☐ Bedrijfsconomie

☐ Bewegen, sport en maatschappij^{SE}

☐ Duitse taal en literatuur

☐ Economie

☐ Filosofie

☐ Franse taal en literatuur

☐ Geschiedenis

☐ Informatica^{SE}

☐ Kunst - beeldende vormgeving

☐ Kunst - drama

☐ Kunst - muziek

☐ Maatschappijwetenschappen

☐ Natuurkunde

☐ Natuur, leven en technologie^{SE}

☐ Onderzoek en ontwerpen^{SE}

☐ Wiskunde D^{SE, 2}

☐ Natuur en Techniek (NT)

Vak

Kies één vrije ruimtevak:

☐ Aardrijkskunde

☐ Bedrijfsconomie

☐ Bewegen, sport en maatschappij^{SE}

☐ Duitse taal en literatuur

☐ Economie

☐ Filosofie

☐ Franse taal en literatuur

☐ Geschiedenis

☐ Informatica^{SE}

☐ Kunst - beeldende vormgeving

☐ Kunst - drama

☐ Kunst - muziek

☐ Maatschappijwetenschappen

☐ Natuur, leven en technologie^{SE}

☐ Onderzoek en ontwerpen^{SE}

☐ Wiskunde D^{SE}

Bij bepaalde vakkencombinaties die roostertechnisch niet haalbaar zijn, wordt in overleg met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) bekeken of er maatwerk kan worden geleverd.

Als je een andere moderne vreemde taal wilt kiezen, gaat dit via maatwerk.

Als extra vak(ken) in het vrije deel kun je een keuze maken uit alle eerder genoemde vakken en Kunst - algemeen (120 SLU).

Een extra vak(ken) kies je met de intentie om er examen in te doen. Een extra vak(ken) wordt vermeld op de cijferlijst bij je diploma.

Daarnaast kun je modules volgen die niet op je cijferlijst bij je diploma komen te staan. Voorbeelden hiervan zijn: Cambridge English en de modules Versterkt Taal Onderwijs (VTO) bij Duits en Frans.

Handtekening leerling:	Handtekening ouder(s)/verzorger(s):	Handtekening coach:

Legenda:

SE = schoolexamen SLU = studietoelasten 1 = alleen zonder wiskunde A en wiskunde B 2 = alleen met wiskunde B

26

KOMPAANCOLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Vooruitkijken

Op naar het MBO...

Of de havo

dit is mbo

27

WO

universiteit

HBO

LEERJAAR 6

atheneum en gymnasium

LEERJAAR 5

atheneum en gymnasium

LEERJAAR 4

atheneum en gymnasium

LEERJAAR 3

atheneum en gymnasium

LEERJAAR 2

atheneum en gymnasium

LEERJAAR 1

atheneum en gymnasium

TWEEDE FASE

havo

havo

havo

havo

havo

atheneum en gymnasium is vwo

LYCEUM

MBO

niveau 3/4

niveau 2

entree

KOMPAANCOLLEGE

sluit aan!

Certificaat geen vmbo diploma

LEERJAAR 4

mavoXL

kaderberoeps-gerichte leerweg

basisberoeps-gerichte leerweg

LEERJAAR 3

mavoXL

kaderberoeps-gerichte leerweg

basisberoeps-gerichte leerweg

LEERJAAR 2

mavoXL

kaderberoeps-gerichte leerweg

basisberoeps-gerichte leerweg

LEERJAAR 1

mavoXL

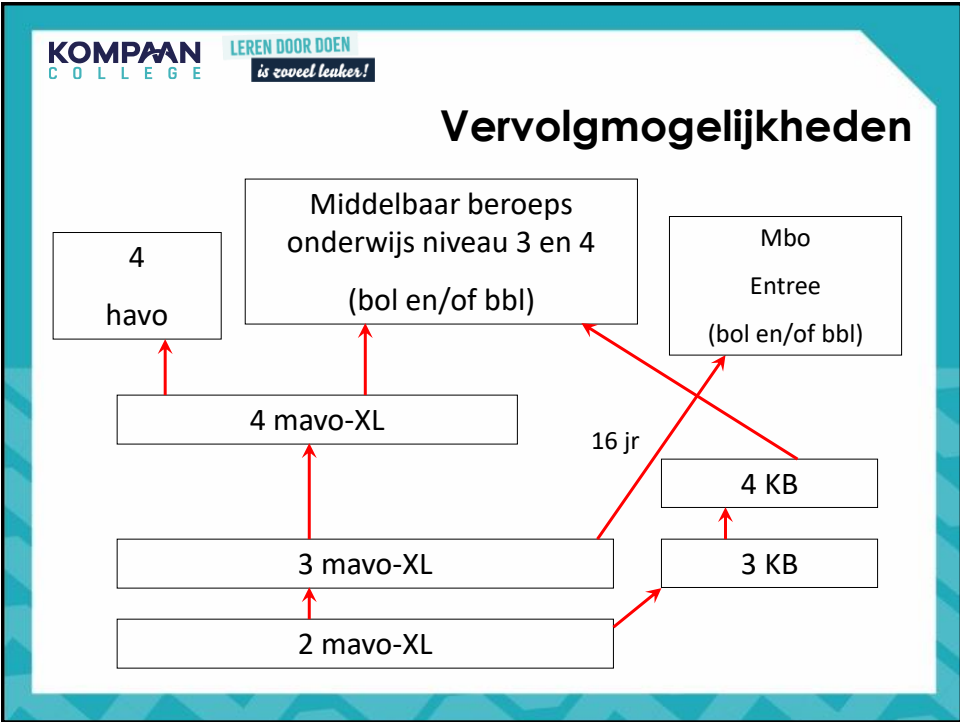
kaderberoeps-gerichte leerweg

basisberoeps-gerichte leerweg

praktijkschool

VMBO

28

29

KOMPAAN COLLEGE LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Keuzemogelijkheden MBO

- ROC's
- AOC's
- Losse MBO-opleidingen

30

30

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Instellingen & locaties

• Aventus	Apeldoorn, Deventer, Zutphen
• Graafschap College	Doetinchem
• Rijn IJssel College	Arnhem
• Astrum	Velp & Ede
• Deltion	Zwolle
• Landstede	Raalte & Zwolle
• Cibap	Zwolle

31

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

AOC's

• Zone College	Deventer, Zwolle & Doetinchem
• Yuverta	Velp
• AOC AERES	Velp en Barneveld

Yuverta

zone college

AERES
VMBO
VELP

32

32

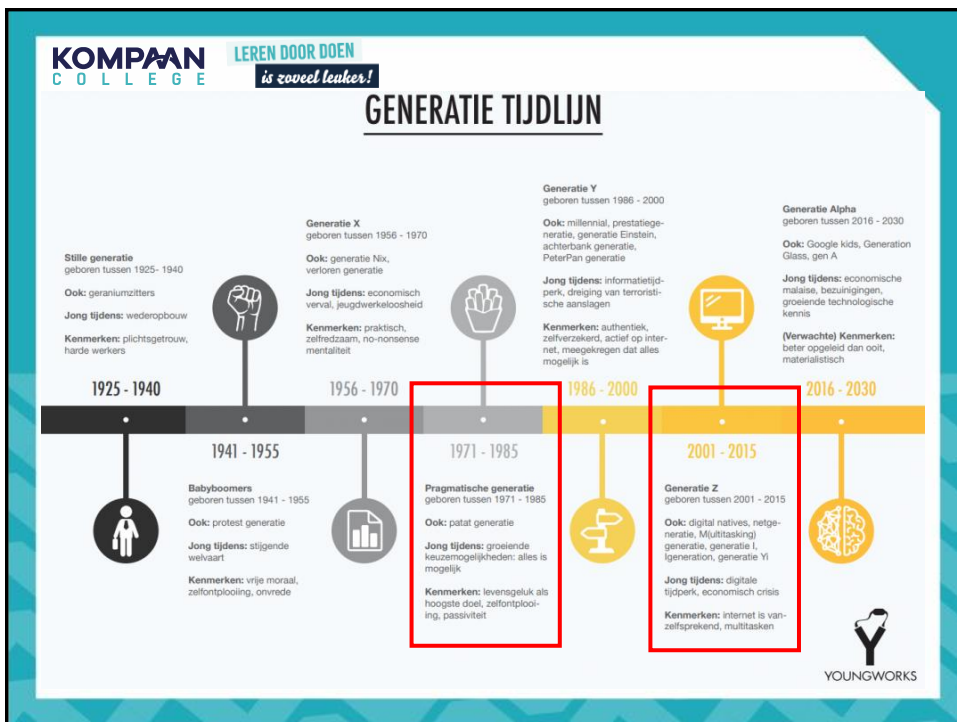
KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Wat kunnen ouders doen?

- U kunt in gesprek gaan met uw zoon of dochter over de pakketkeuze.
- Welke keuzemogelijkheden sluit je af door deze pakketkeuze? Welke mogelijkheden blijven open?
- Bekijk eens de mogelijkheden in het MBO
- Welke beroepen komen daar voor?
- Vertel over uw eigen beroepskeuze en over het werken nu.

33

34

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

WIE IS GENERATIE Z?

De nieuwste generatie op de arbeidsmarkt

Geboortejaar
tussen 1996 en 2015

Snel
weten binnen 8 sec.
interessante
onderwerpen te
filteren

Smartphones
worden meer dan 5
uur per dag gebruikt

Technologie
100% digitale generatie

Leergierig
continu bezig met
ontdekken en
ontwikkelen

Flexibel
zeker, wel op zoek
naar goede
work-life balance

Alles is mogelijk

Generatie Z
Aanslagen Parijs en Londen,
Global warming

Flexibiliteit, (ecologisch) bewust
zijn, realisme, korte (online)
boodschappen, multitasken

Tijd- en plaatsafhankelijk
werken...

...en leren

Leiders moeten luisteren naar
hun ideeën, hun perspectieven
waarden, willen betrokken zijn
bij besluiten

35

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Alles wat je moet weten over Generatie Z

Tevreden met baan? JA!

73%	68%	67%	77%
Baby Boomers	Generatie X	Millennials	Generatie Z

Op zoek naar een nieuwe baan? JA!

57%	Generatie Z
53%	Millennials
42%	Generatie X
24%	Baby Boomers

Wat vindt Generatie Z belangrijk in een baan?

Salaris

Mogelijkheid tot werken in het buitenland

Mediagebruik

NIEUWS 1%-2% leest papieren krant

NETFLIX 45% kijkt naar Netflix/Videoland

VIDEOLAND 26% kijkt naar TV

Solliciteren doen ze via laptop

Op zoek naar een nieuwe baan doet Generatie Z via de smartphone

Social media?

95%	69%
YouTube	Instagram
67%	67%
Snapchat	Facebook

* World of Work, onderzoek van Monsterboard onder 5000 Europese werknemers
* Jongerenonderzoek Mediatest i.s.m. Wayne Parker Kent
* Onderzoek Daily Media naar mediagebruik Generatie Z

MONSTERBOARD

36

KOMPAAN COLLEGE LEREN DOOR DOEN is zoveel leuker!

! Tip

- Kiesmbo...

37

KOMPAAN COLLEGE LEREN DOOR DOEN is zoveel leuker!

Keuzeformulier

Het keuzeformulier kun je uiterlijk **2 februari 2024** inleveren bij je coach.

Mocht je na deze datum nog willen wijzigen (tot uiterlijk 1 maart) dan kun een wijzigingsformulier invullen.

38

KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Lastig?
Ga naar je
coach of de
decaan!

39

KOMPAAN COLLEGE **LEREN DOOR DOEN**
is zoveel leuker!

Belangrijk om te weten:

- Aan het einde van mavo 4 geven wij gegevens op bij de leerplicht over de vervolgoopleidingen van onze leerlingen.
- Leerlingen met een VMBO diploma moeten nog verder studeren. Zij hebben nog geen startkwalificatie. Een tussenjaar is daarom geen optie.

40

40

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Mocht u vragen aan de decaan hebben over deze pakketkeuze, dan kunt u zich aanmelden voor een telefoongesprek via [deze link](#). Mocht u persoonlijke vragen over uw zoon/dochter hebben dan verwijzen wij graag door naar de coach.

Aanmelden contactmoment
decaan 2024

41

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Vragen?

Decaan
Sandra Goulmy
Decaan Kompaan College
Bereikbaar via teams of e-mail:
sandra.goulmij@achterhoekvo.nl

42

KOMPAAN
COLLEGE

LEREN DOOR DOEN
is zoveel leuker!

Gastspreker / Beroepsbeoefenaar
voor LOB-week 2024

Beroepen...gezocht

43

KOMPAAN
COLLEGE

KOMPAAN COLLEGE
Postbus 4131 Zutphen
Tel 0575 590 970
info@kompaancollege.nl
www.kompaancollege.nl

LOCATIE ZUTPHEN
Basis- en kaderberoepsgerichte leerweg
Mavo-XL en mavo-opstroom
Coenensparkstraat 40 Zutphen

LOCATIE VORDEN
Basis- en kaderberoepsgerichte
leerweg en mavo-XL
Het Hoge 41 Vorden

44

22

Voor doorstroom naar de havo is een extra vak mogelijk. Je doet dan examen in 8 vakken.

Voorwaarden om een extra vak te kiezen:

- Loopbaangesprek coach over jouw havo-wens
- Gesprek decaan

Let op: doordat je meer vakken wilt volgen, kan het zijn dat dit niet helemaal in je rooster past. We gaan op zoek naar maatwerkoplossingen. In het gesprek met de decaan zal dit aan de orde komen.

Ik kies het volgende extra vak:

Decaan: Sandra Goulmy. Bereikbaar via sandra.goulmij@achterhoekvo.nl of teams.

Datum:

Handtekening
leerling:

Handtekening
ouder/verzorger:

Paraaf
Coach:

Inleveren uiterlijk 2 februari 2024 bij je coach

Keuzeformulier Zutphen Klas 3 naar klas 4 MavoXL (TL/GL) 2023

Naam:

Klas:

Locatie: Vorden/Zutphen

Verplichte vakken		
☒ Nederlands ☒ Engels ☒ Rekenen (voor leerlingen zonder wiskunde) ☒ Lichamelijke opvoeding / Bewegingsonderwijs ☒ Loopbaan Oriëntatie & Begeleiding ☒ Profielwerkstuk ☒ Coachuur		
☐ Profiel D&P Economie	☐ Profiel D&P Zorg en Welzijn	☐ Profiel D&P Techniek
☒ Dienstverlening en Producten	☒ Dienstverlening en Producten	☒ Dienstverlening en Producten
Verplichte profielvakken ☒ <u>Economie</u> Kies 1 vak uit: ☐ Wiskunde ☐ Biologie ☐ Duits ☐ Natuur & Scheikunde 1*	Verplichte profielvakken ☒ <u>Biologie</u> Kies 1 vak uit: ☐ Wiskunde ☐ Economie ☐ Duits ☐ Natuur & Scheikunde 1*	Verplichte profielvakken ☒ <u>Natuur & Scheikunde 1</u> ☒ <u>Wiskunde</u>
Keuzevakken Kies 2 vakken uit: ☐ Biologie ☐ Wiskunde ☐ Duits ☐ Natuur&Scheikunde 1* ☐ Natuur&Scheikunde 2 ☐ <u>Geschiedenis</u> ☐ <u>Beeldende Vorming</u>	Keuzevakken Kies 2 vakken uit: ☐ Economie ☐ Wiskunde ☐ Duits ☐ Natuur&Scheikunde 1* ☐ Natuur&Scheikunde 2 ☐ <u>Geschiedenis</u> ☐ <u>Beeldende Vorming</u>	Keuzevakken Kies 2 vakken uit: ☐ Economie ☐ Duits ☐ Biologie ☐ Natuur & Scheikunde 2 ☐ <u>Beeldende Vorming</u>

* LET OP!

- Je kunt alleen uit de vakken kiezen die je in leerjaar 3 ook hebt gekozen.
- Je kiest een vak voor het hele jaar!
- Je kunt een vak maar één keer kiezen.
- Geschiedenis & Beeldende vorming zijn alleen te kiezen op onze locatie Zutphen.
- Natuur-scheikunde 1 kan alleen gekozen worden in combinatie met wiskunde.
- Voor alle keuzes geldt dat er alleen groepen worden samengesteld bij voldoende belangstelling.
- Wil je na de MAVO naar de HAVO maak dan een afspraak met de decaan om de mogelijkheden te bespreken.
- Ga in gesprek met de decaan indien jouw wensen afwijken van de mogelijkheden binnen de profielen. We gaan, waar mogelijk, op zoek naar een maakwerkoplossing. Hiervoor maak je vervolgens gebruik van de procedure van het maatwerkloket.